

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 26. junija 2018*

„Predhodno odločanje – Direktiva 79/7/EGS – Enako obravnavanje moških in žensk v zadevah socialne varnosti – Nacionalni sistem državnih pokojnin – Pogoji za priznanje spremembe spola – Nacionalna zakonodaja, ki to priznanje pogojuje z razveljavitvijo zakonske zveze, sklenjene pred to spremembo spola – Zavrnitev dodelitve državne starostne pokojnine osebi, ki je spremenila spol, od upokojitvene starosti za osebe privzetega spola – Neposredna diskriminacija na podlagi spola“

V zadevi C-451/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) z odločbo z dne 10. avgusta 2016, ki je prispela na Sodišče 12. avgusta 2016, v postopku

MB

proti

Secretary of State for Work and Pensions,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, M. Ilešič, T. von Danwitz (poročevalec), A. Rosas in J. Malenovský, predsedniki senatov, E. Juhász, A. Borg Barthet, sodnika, M. Berger, sodnica, ter C. Lycourgos in M. Vilaras, sodnika,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. septembra 2017,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za MB C. Stothers in J. Mulryne, solicitors, ter K. Bretherton in D. Pannick, QC,
- za vlado Združenega kraljestva C. Crane in S. Brandon, agenta, skupaj z B. Laskom, barrister, in J. Coppelom, QC,
- za Evropsko komisijo C. Valero in J. Tomkin, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 5. decembra 2017

* Jezik postopka: angleščina.

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Direktive Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 215).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med MB in Secretary of State for Work and Pensions (državni sekretar za delo in pokojnine, Združeno kraljestvo), ker je ta MB zavrnil dodelitev državne starostne pokojnine od zakonsko določene upokojitvene starosti za osebe tistega spola, ki ga je ta oseba privzela po spremembi spola.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V skladu s členom 3(1)(a), tretja alineja, Direktive 79/7 se ta uporablja za zakonske sisteme, ki zagotavljajo varstvo pred tveganjem starosti.

- 4 Člen 4(1) te direktive določa:

„Načelo enakega obravnavanja pomeni, da ni nobene diskriminacije na podlagi spola, bodisi posredne ali neposredne, še posebno ne glede zakonskega ali družinskega statusa in zlasti glede:

– namena [področja uporabe] sistemov in pogojev za dostop do njih;

[...]“

- 5 Člen 7(1)(a) navedene direktive določa:

„Ta direktiva ne vpliva na pravice držav članic, da s področja njene uporabe izvzamejo:

(a) določanje upokojitvene starosti v namene dodeljevanja starostne pokojnine in morebitne vplive le-tega na druge dajatve“.

- 6 Člen 2(1)(a) Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu (UL 2006, L 204, str. 23) določa:

„Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve:

(a) ‚neposredna diskriminacija‘: kadar se ena oseba zaradi spola obravnava manj ugodno, kakor se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala oseba drugega spola v primerljivi situaciji“.

Pravo Združenega kraljestva

- 7 V skladu s členom 44 Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (zakon iz leta 1992 o prispevkih in dajatvah za socialno varnost) v povezavi s členom 122 tega zakona in s prilogo 4, odstavek 1, Pensions Act 1995 (zakon iz leta 1995 o starostnih pokojninah) je ženska, ki je rojena pred 6. aprilom 1950, upravičena do državne starostne pokojnine „kategorije A“, ko dopolni 60 let, moški, rojen pred 6. decembrom 1953, pa šele, ko dopolni 65 let.
- 8 Člen 1 Gender Recognition Act 2004 (zakon iz leta 2004 o priznavanju spola; v nadaljevanju: GRA) je v različici, ki se uporablja v sporu o glavni stvari, določal, da lahko oseba pri Gender Recognition Panel (komisija za priznanje spola; v nadaljevanju: GRP) zaprosi za neomejeno potrdilo o priznanju spremembe spola, in sicer na podlagi tega, da živi kot oseba drugega spola. Spol prosilca, ki je predmet takega potrdila o priznanju, je v skladu s to določbo privzeti spol.
- 9 Člen 2(1) tega zakona je določal, da je GRP dolžna izdati tako potrdilo, če prosilec:
 - „(a) ima ali je imel spolno disforijo;
 - (b) je do vložitve zahtevka živel [kot oseba privzetega spola] najmanj dve leti;
 - (c) namerava živeti [kot oseba privzetega spola] do smrti, in
 - (d) izpolnjuje dokazne zahteve, določene v členu 3[GRA].“
- 10 Za pridobitev tega potrdila je moral prosilec v skladu s členom 3 navedenega zakona, naslovljenim „Dokazila“, predložiti poročilo dveh zdravnikov ali zdravnika in psihologa.
- 11 Člen 4 GRA, naslovljen „Odobrene vloge“, je v odstavku 2 določal, da prosilec, ki ni poročen, lahko zaprosi za izdajo neomejenega potrdila o priznanju, medtem ko lahko poročen prosilec v skladu z odstavkom 3 tega člena pridobi le začasno potrdilo o priznanju.
- 12 Člen 9(1) tega zakona je določal, da je izdaja neomejenega potrdila o priznanju pomenila polnopravno priznavanje privzetega spola prosilca v vseh vidikih. V skladu s prilogo 5, odstavek 7, navedenega zakona, v kateri so bili posebej obravnavani učinki neomejenega potrdila o priznanju na pravico do državne starostne pokojnine, je tako potrdilo pomenilo, da je treba kakršna koli vprašanja glede pravic zadevne osebe do državne starostne pokojnine obravnavati, kot da je ta vedno živela kot oseba privzetega spola.
- 13 Začasno potrdilo o priznanju je poročenemu prosilcu omogočalo, da doseže razveljavitev zakonske zveze pred sodiščem. Sodišče, ki je razveljavilo zakonsko zvezo, je moralo nato v skladu s členom 5(1) GRA izdati tudi neomejeno potrdilo o priznanju.
- 14 Člen 11(c) Matrimonial Causes Act 1973 (zakon iz leta 1973 o zakonskih sporih) je v različici, ki se je uporabljala v zadevnem obdobju iz postopka v glavni stvari, določal, da lahko zakonska zveza s pravnega vidika veljavno obstaja le med moškim in žensko.
- 15 Marriage (Same Sex Couples) Act 2013 (zakon iz leta 2013 o zakonski zvezi (med istospolnimi partnerji)), ki je začel veljati 10. decembra 2014, dopušča sklenitev zakonske zveze med istospolnimi partnerji. S prilogo 5 je bil člen 4 GRA spremenjen tako, da določa, da mora komisija za priznanje spola poročenemu prosilcu izdati neomejeno potrdilo o priznanju spola, če se s tem strinja zakonski partner prosilca. Vendar se zakon iz leta 2013 o zakonski zvezi med istospolnimi partnerji ne uporablja za spor o glavni stvari.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 16 MB je oseba moškega spola, rojena leta 1948, ki je leta 1974 sklenila zakonsko zvezo. Ta oseba je leta 1991 začela živeti kot ženska in je leta 1995 prestala operativni postopek, s katerim se spremeni spol.
- 17 Vendar MB nima neomejenega potrdila o priznanju spremembe spola, katerega podelitev je na podlagi nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari zahtevala razveljavitev njene zakonske zveze. Ona in njena žena namreč želita ostati v zakonski zvezi iz verskih razlogov.
- 18 MB je leta 2008, ko je dopolnila 60 let, torej starost, pri kateri lahko ženske, rojene pred 6. aprilom 1950, v skladu z nacionalno zakonodajo pridobijo državno starostno pokojnino „kategorije A“, vložila zahtevo za odobritev te starostne pokojnine od te starosti na podlagi prispevkov, ki jih je v času zaposlitve vplačevala v državni sistem pokojninskega zavarovanja.
- 19 Njena prošnja je bila z odločbo z dne 2. septembra 2008 zavrnjena z obrazložitvijo, da MB, ker ni imela neomejenega potrdila o priznanju spremembe spola, za določitev zakonske starosti za njeno upokojitev ni mogoče obravnavati kot žensko.
- 20 Tožbo, ki jo je MB vložila zoper to odločbo, je zavrnilo tako First-tier Tribunal (prvostopenjsko sodišče, Združeno kraljestvo) kot Upper Tribunal (višje sodišče) in Court of Appeal (pritožbeno sodišče).
- 21 MB je vložila pritožbo pri Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva), s katero je trdila, da nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari uvaja diskriminacijo na podlagi spola, ki je s členom 4(1) Direktive 79/7 prepovedana.
- 22 Glede na navedbe v predložitveni odločbi MB izpolnjuje fizična, socialna in psihološka merila, določena z nacionalno zakonodajo s področja zakonskih stanov, ki je sporna v postopku v glavni stvari, za pravno priznanje njene spremembe spola. Predložitveno sodišče navaja, da je v času nastanka dejstev v postopku v glavni stvari nacionalna zakonodaja to priznanje kot tudi izdajo potrdila iz točke 17 te sodbe pogojevala z razveljavitvijo zakonske zveze, sklenjene pred tako spremembo. Navedeno sodišče še navaja, da se je ta razveljavitev zahtevala tudi za dostop osebe, kot je MB, ki je spremenila spol, do navedene starostne pokojnine od zakonske starosti za upokojitev oseb, ki so tistega spola, ki ga je taka oseba privzela.
- 23 Državni sekretar za delo in pokojnine je pred predložitvenim sodiščem navedel, da v skladu s sodno prakso Sodišča iz sodb z dne 7. januarja 2004, K. B. (C-117/01, EU:C:2004:7, točka 35), in z dne 27. aprila 2006, Richards (C-423/04, EU:C:2006:256, točka 21), države članice določijo pogoje za pravno priznavanje spremembe spola. Trdil je, da ti pogoji ne morejo biti omejeni na fizična, socialna in psihološka merila, temveč lahko vključujejo tudi merila v zvezi z zakonskim stanom.
- 24 V tem okviru je državni sekretar za delo in pokojnine poudaril, da je Evropsko sodišče za človekove pravice priznalo, da lahko države članice priznavanje spremembe spola osebe pogojijo z razveljavitvijo njene zakonske zveze (sodba ESČP z dne 16. julija 2014, Hämäläinen proti Finski, CE:ECHR:2014:0716JUD003735909). Navedel je, da Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana 4. novembra 1950 v Rimu, državam pogodbenicam sicer nalaga, da morajo priznati privzeti spol oseb, ki so spremenile spol, vendar pa ta konvencija ne zahteva, da dovolijo zakonsko zvezo med istospolnimi partnerji. Cilj ohranitve tradicionalnega razumevanja zakonske zveze kot zveze med moškim in žensko naj bi namreč lahko upravičil pogojevanje priznavanja spremembe spola s tako zahtevo.

25 V teh okoliščinah je Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali Direktiva Sveta 79/7/EGS nasprotuje naložitvi zahteve v nacionalnem pravu, da mora biti oseba, da bi bila upravičena do državne starostne pokojnine, poleg tega da izpolnjuje fizična, socialna in psihološka merila za priznanje spremembe spola, tudi neporočena?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 26 Predložitevno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba Direktivo 79/7, zlasti njen člen 4(1), prva alineja, v povezavi z njenima členoma 3(1)(a), tretja alineja, in 7(1)(a), razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, ki določa, da mora oseba, ki je spremenila spol, izpolnjevati ne le fizična, socialna in psihološka merila, temveč tudi pogoj, da ni poročena z osebo tistega spola, ki ga je privzela po tej spremembi, da bi bila lahko upravičena do državne starostne pokojnine od zakonske starosti za upokojitev oseb tega privzetega spola.
- 27 Uvodoma je treba ugotoviti, da se postopek v glavni stvari in vprašanje, postavljeno Sodišču, nanašata samo na pogoje za dodelitev državne starostne pokojnine iz postopka v glavni stvari. Sodišče tako ni pozvano k obravnavanju vprašanja, ali je pravno priznavanje spremembe spola na splošno lahko pogojeno z razveljavitvijo zakonske zveze, sklenjene pred navedeno spremembo spola.
- 28 Vlada Združenega kraljestva trdi, da sta pravno priznavanje spremembe spola in sklenitev zakonske zveze vprašanji, ki spadata v pristojnost držav članic s področja zakonskih stanov. Države članice, ki ne dovoljujejo istospolnih zakonskih zvez, lahko torej pri izvrševanju te pristojnosti dodelitev državne starostne pokojnine pogojijo z razveljavitvijo predhodno sklenjene zakonske zveze med takimi osebami.
- 29 V zvezi s tem je treba spomniti, da pravo Unije ne posega v pristojnost držav članic na področju zakonskih stanov in pravnega priznavanja spremembe spola, vendar morajo države članice pri izvajanju te pristojnosti vsekakor spoštovati pravo Unije, predvsem določbe o prepovedi diskriminacije (glej v tem smislu zlasti sodbe z dne 27. aprila 2006, Richards, C-423/04, EU:C:2006:256, točke od 21 do 24; z dne 1. aprila 2008, Maruko, C-267/06, EU:C:2008:179, točka 59, in z dne 5. junija 2018, Coman in drugi, C-673/16, EU:C:2018:385, točki 37 in 38 ter navedena sodna praksa).
- 30 Tako je iz sodne prakse Sodišča med drugim razvidno, da nacionalna zakonodaja, ki pravico do pokojnine pogojuje z zahtevo v zvezi z zakonskim stanom, ni izvzeta iz spoštovanja načela prepovedi diskriminacije na podlagi spola, določenega v členu 157 PDEU na področju plač delavcev (glej v tem smislu v zvezi s členom 141 ES sodbo z dne 7. januarja 2004, K. B., C-117/01, EU:C:2004:7, točke od 34 do 36).
- 31 Iz tega sledi, da morajo države članice pri izvajanju svojih pristojnosti na področju zakonskih stanov spoštovati člen 4(1) Direktive 79/7, ki določa načelo prepovedi diskriminacije na podlagi spola v zadevah socialne varnosti.
- 32 Natančneje, člen 4(1), prva alineja, te direktive v povezavi z njenim členom 3(1)(a), tretja alineja, prepoveduje vsakršno diskriminacijo na podlagi spola, med drugim glede pogojev za dostop do zakonskih sistemov, ki zagotavljajo varstvo pred tveganjem starosti.
- 33 Med strankama v postopku v glavni stvari ni sporno, da zadevni sistem državnega pokojninskega zavarovanja spada pod te sisteme.

- 34 Kot je razvidno iz člena 2(1)(a) Direktive 2006/54, gre za neposredno diskriminacijo na podlagi spola, kadar se ena oseba zaradi spola obravnava manj ugodno, kakor se obravnava, se je obravnavala ali bi se obravnavala oseba drugega spola v primerljivem položaju. Ta pojem je treba enako razumeti v okviru Direktive 79/7.
- 35 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča se ta direktiva ob upoštevanju njenega namena in narave pravic, ki se z njo varujejo, uporablja tudi za diskriminacijo, ki izhaja iz spremembe spola zadevne osebe (glej v tem smislu sodbo z dne 27. aprila 2006, Richards, C-423/04, EU:C:2006:256, točki 23 in 24 ter navedena sodna praksa). V zvezi s tem – čeprav, kot je bilo opozorjeno v točki 29 te sodbe, so države članice tiste, ki določijo pogoje za pravno priznavanje spremembe spola neke osebe – je treba ugotoviti, da je treba za uporabo Direktive 79/7 za osebe, ki so v daljšem časovnem obdobju živele kot osebe drugega spola, kot je tisti, v katerem so bile rojene, in ki so prestale operacijo za spremembo spola, šteti, da so spremenile spol.
- 36 V obravnavanem primeru nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari pogojuje dostop osebe, ki je spremenila spol, do državne starostne pokojnine od zakonske starosti za upokojitev oseb, ki so tistega spola, ki ga je taka oseba privzela, med drugim z razveljavitvijo zakonske zveze, ki je bila morda sklenjena pred to spremembo. Vendar se glede na navedbe v spisu, ki je na voljo Sodišču, ta pogoj glede razveljavitve zakonske zveze ne uporablja za osebo, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, in je poročena, in ki je tako lahko upravičena do navedene pokojnine od zakonsko določene upokojitvene starosti za osebe tega spola, ne glede na njihov zakonski stan.
- 37 Očitno je torej, da ta nacionalna zakonodaja manj ugodno obravnava osebe, ki so spremenile spol po sklenitvi zakonske zveze, od oseb, ki so obdržale spol, ki so ga imele ob rojstvu, in so poročene.
- 38 Tako manj ugodno obravnavanje temelji na spolu in lahko pomeni neposredno diskriminacijo v smislu člena 4(1) Direktive 79/7.
- 39 Preveriti je treba še, ali sta položaja osebe, ki je spremenila spol po sklenitvi zakonske zveze, in osebe, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, in je poročena, primerljiva.
- 40 Vlada Združenega kraljestva meni, da ta položaja nista primerljiva, ker se zadevni osebi razlikujeta glede na njun zakonski stan. Oseba, ki je spremenila spol po sklenitvi zakonske zveze, bi bila namreč poročena z osebo tistega spola, ki ga je privzela, kar pa ne bi veljalo za osebo, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, in ki je poročena z osebo drugega spola. Glede na cilj pogoja glede razveljavitve zakonske zveze iz postopka v glavni stvari, katerega namen je preprečevanje obstoja zakonske zveze med istospolnimi partnerji, naj bi taka razlika po mnenju te vlade pomenila, da položaja navedenih oseb nista primerljiva.
- 41 V zvezi s tem je treba spomniti, da zahteva po primerljivosti položajev ne pomeni, da morata biti položaja enaka, temveč samo, da morata biti podobna (glej v tem smislu sodbi z dne 10. maja 2011, Römer, C-147/08, EU:C:2011:286, točka 42, in z dne 19. julija 2017, Abercrombie & Fitch Italia, C-143/16, EU:C:2017:566, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 42 Primerljivost položajev se ne sme presojati splošno in abstraktno, ampak specifično in konkretno glede na vse elemente, ki so zanj značilni, predvsem glede na namen in cilj nacionalne zakonodaje, ki vzpostavlja zadevno razlikovanje, in, odvisno od primera, glede na načela in cilje področja, na katero spada ta nacionalna zakonodaja (glej v tem smislu sodbe z dne 16. decembra 2008, Arcelor Atlantique et Lorraine in drugi, C-127/07, EU:C:2008:728, točki 25 in 26; z dne 16. julija 2015, CHEZ Razpredelenie Bulgaria, C-83/14, EU:C:2015:480, točki 89 in 90, in z dne 9. marca 2017, Milkova, C-406/15, EU:C:2017:198, točki 56 in 57 ter navedena sodna praksa).

- 43 V obravnavanem primeru je iz navedb v predložitveni odločbi razvidno, da je predmet nacionalne zakonodaje iz postopka v glavni stvari dodelitev državne starostne pokojnine, „kategorije A“, do katere so upravičene osebe, ki so dosegle zakonsko določeno upokojitveno starost. Stranki v postopku v glavni stvari sta na obravnavi pred Sodiščem pojasnili, da se na podlagi nacionalnega prava taka starostna pokojnina dodeli vsaki osebi, ki je dosegla to starost in ki je zadostno prispevala v javni pokojninski sistem Združenega kraljestva. Tako je očitno, da zakonski sistem državne starostne pokojnine iz postopka v glavni stvari zagotavlja varstvo pred tveganjem starosti tako, da daje zadevni osebi individualno pravico do starostne pokojnine, pridobljeno na podlagi prispevkov, ki jih je vplačevala med svojo delovno dobo, in to ne glede na zakonski stan.
- 44 Glede na namen in pogoje za dodelitev te starostne pokojnine, kot so opredeljeni v prejšnji točki, sta torej položaja osebe, ki je spremenila spol po sklenitvi zakonske zveze, in osebe, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, in ki je poročena, primerljiva.
- 45 Kot je generalni pravobranilec ugotovil v točki 43 sklepnih predlogov, trditev vlade Združenega kraljestva, s katero se poudarja razlika glede zakonskega stanu teh oseb, pomeni, da je ta odločilni element za primerljivost zadevnih položajev, medtem ko zakonski stan sam po sebi, kot je bilo poudarjeno v točki 43 te sodbe, ni upošteven za dodelitev državne starostne pokojnine iz postopka v glavni stvari.
- 46 Poleg tega cilj pogoja glede razveljavitve zakonske zveze, ki ga navaja navedena vlada, in sicer preprečevanje zakonske zveze med istospolnimi partnerji, ni povezan s tem pokojninskim sistemom. Zato ta cilj ne vpliva na primerljivost položajev osebe, ki je spremenila spol po sklenitvi zakonske zveze, in osebe, ki je obdržala spol, ki ga je imela ob rojstvu, in ki je poročena, glede namena in pogojev za dodelitev navedene starostne pokojnine, kot so navedeni v točki 43 te sodbe.
- 47 Te razlage ni mogoče izpodbiti s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice, na katero se še sklicuje vlada Združenega kraljestva, da bi izpodbijala primerljivost položajev teh oseb. Kot je namreč generalni pravobranilec poudaril v točki 44 sklepnih predlogov, je Evropsko sodišče za človekove pravice v sodbi z dne 16. julija 2014, *Hämäläinen proti Finski* (CE:ECHR:2014:0716JUD003735909, točki 111 in 112), presojalo primerljivost položaja osebe, ki je prestala operacijo za spremembo spola po sklenitvi zakonske zveze, in položaja poročene osebe, ki ni spremenila spola, glede na namen zadevne nacionalne zakonodaje, ki se je nanašala na pravno priznanje spremembe spola na področju zakonskih stanov. Kot je bilo poudarjeno v točki 27 te sodbe, pa je v okviru obravnavane zadeve sporna primerljivost položajev zadevnih oseb glede na zakonodajo, katere predmet urejanja je prav dostop do državne starostne pokojnine.
- 48 Zato je treba ugotoviti, da nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari neposredno na podlagi spola manj ugodno obravnava osebe, ki so spremenile spol po sklenitvi zakonske zveze, kot osebe, ki so obdržale spol, ki so ga imele ob rojstvu, in ki so poročene, čeprav so te osebe v primerljivem položaju.
- 49 Vlada Združenega kraljestva kljub temu meni, da bi cilj preprečitve obstoja zakonske zveze med istospolnimi partnerji lahko upravičil uporabo – samo za osebe, ki so spremenile spol – pogoja glede razveljavitve zakonske zveze, ki jo je taka oseba predhodno sklenila, ker nacionalno pravo v času nastanka dejstev, zaradi katerih je nastal spor o glavni stvari, ni dopuščalo zakonskih zvez med istospolnimi partnerji.
- 50 Vendar je v skladu s sodno prakso Sodišča izjema od prepovedi kakršne koli neposredne diskriminacije na podlagi spola iz člena 4(1) Direktive 79/7 mogoča le v primerih, ki so izčrpno naštetih v določbah te direktive (glej v tem smislu sodbi z dne 21. julija 2005, *Vergani*, C-207/04, EU:C:2005:495, točki 34 in 35, in z dne 3. septembra 2014, X, C-318/13, EU:C:2014:2133, točki 34 in 35). Cilj, ki ga navaja vlada Združenega kraljestva, pa ne ustreza nobeni od izjem, ki jih dovoljuje ta direktiva.

- 51 V zvezi z, natančneje, izjemo, določeno v členu 7(1)(a) navedene direktive, je Sodišče že presodilo, da ta državam članicam ne dopušča, da različno obravnavajo osebe, ki so spremenile spol po sklenitvi zakonske zveze, od oseb, ki so obdržale spol, ki so ga imele ob rojstvu, in ki so poročene, kar zadeva starost, ki pogojuje dostop do državne starostne pokojnine (glej v tem smislu sodbo z dne 27. aprila 2006, Richards, C-423/04, EU:C:2006:256, točki 37 in 38).
- 52 Zato nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari uvaja neposredno diskriminacijo na podlagi spola in je torej prepovedana z Direktivo 79/7.
- 53 Glede na vse zgoraj navedene preudarke je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Direktivo 79/7, zlasti njen člen 4(1), prva alineja, v povezavi z njenima členoma 3(1)(a), tretja alineja, in 7(1)(a), razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki osebam, ki so spremenile spol, nalaga, da morajo izpolnjevati ne le fizična, socialna in psihološka merila, temveč tudi pogoj, da niso poročene z osebo tistega spola, ki so ga privzele po tej spremembi, da bi bile lahko upravičene do državne starostne pokojnine od zakonske starosti za upokojitev oseb tega privzetega spola.

Stroški

- 54 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

Direktivo Sveta z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti (79/7/EGS), zlasti njen člen 4(1), prva alineja, v povezavi z njenima členoma 3(1)(a), tretja alineja, in 7(1)(a), je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki osebam, ki so spremenile spol, nalaga, da morajo izpolnjevati ne le fizična, socialna in psihološka merila, temveč tudi pogoj, da niso poročene z osebo tistega spola, ki so ga privzele po tej spremembi, da bi bile lahko upravičene do državne starostne pokojnine od zakonske starosti za upokojitev oseb tega privzetega spola.

Podpisi